

موانع قانونی برای انتشار خبر

پرونده هفته

تشریح

۶ | ویژه‌نامه حوادث | روزنامه جام‌جم
چهارشنبه ۱۷ مرداد ۱۴۰۳ | شماره ۱۰۷۰

حسین فاضلی
دبیر گروه حوادث
روزنامه جوان

با وقوع هر حادثه، تلاش خبرنگاران حوادث برای دست پیدا کردن به روایت دست اول رقم می‌خورد، خصوصاً این‌که حادثه

در بزرگ‌تری زیادی داشته باشد و باعث جنجال زیادی شود. مثل پرونده داریوش مهرجویی و همسرش که ۲۲ مهرماه سال گذشته به‌دست چند افغانستانی غیرمجاز در ویلا شخصی‌شان در محمدشهر کرج به قتل رسیدند. بدیهی است بعد از وقوع حادثه، خصوصاً در پرونده‌های جنجالی، پرسش‌های بسیاری در بدنه اجتماعی مطرح می‌شود که باید به‌سرعت به آن پاسخ داده شود. مثلاً همزمان با قتل فیلمساز شهیر و همسرش، پرسش‌های بسیاری مطرح و تا مدت‌ها بدون پاسخ ماند. وقتی خبر حادثه‌ای این‌چنین به رسانه می‌رسد، زمان ارزش زیادی پیدا می‌کند. خبرنگاران لحظه به لحظه به‌دنبال اخبار تازه‌ای از حادثه هستند. در همان حادثه، همه می‌خواستند بدانند قاتل یا قاتلان چه کسی بودند؟ مهرجویی و همسرش چگونه به قتل رسیدند؟ انگیزه از قتل‌ها چه بود؟ آیا قتل خانوادگی

بود؟ آیا این جنایت از سوی معاندان نظام و برای ایجاد آشوب رقم خورده بود؟ این پرسش‌ها و بیشتر از آن مدام در بستر اجتماعی مطرح می‌شد اما پاسخی روشن برای آن وجود نداشت. با توجه به وارد شدن فضای سایبر به بدنه اجتماعی، می‌توان به صرافت گفت عمر یک خبر، بیشتر از یک یا چند ثانیه نیست و بعد از آن، خبر به‌سرعت در شبکه‌های اجتماعی دست به دست می‌شود. در چنین شرایطی اگر این امکان برای خبرنگاران حوادث فراهم شود که به ماهیت حادثه دسترسی پیدا کنند، مدیریت خبر از دست ساختار قانونی خارج نمی‌شود.

تجربه انتشار خبرهای حوادث نشان می‌دهد ساختار قانونی به جای این‌که سمت درست روایت قرار گیرد، تلاش می‌کند حادثه مشمول مرور زمان شود. شاید این رویه سه دهه قبل ممکن بود اما در وضعیتی که هر لحظه امکان دارد تحت تأثیر شبکه‌های مجازی رویدادی اجتماعی به‌راحتی به رویدادی امنیتی تبدیل شود، این موضوع امکان ندارد. روشن است در چنین وضعیتی ساختار قانونی بدون توجه به پیامدهای اجتماعی حادثه، تلاش می‌کند رویداد را مدیریت کند. البته در این میان استثناهایی هم وجود دارد از جمله در پرونده محمدعلی نجفی، شهردار تهران که هفتم خرداد ماه سال ۱۳۹۸ همسرش را با شلیک گلوله به قتل رساند. بعد از وقوع حادثه این امکان برای خبرنگاران حوادث فراهم شد تا در صحنه جرم حاضر شوند، با متهم پرونده مصاحبه کنند و در جلسه‌های دادگاه حاضر شوند و با انتشار روایت‌های دست‌اول، افکار عمومی را اقناع کنند، با این حال زمان، آستان حوادث است و هر لحظه

امکان بروز حادثه‌ای هولناک وجود دارد و در چنین شرایطی برخورد‌های دوگانه از سوی ساختار قانونی به قوت خود باقی است.

بی‌اعتمادی ساختار قانونی به خبرنگاران حوادث نقش مهمی در گسترش شایعه در جامعه دارد. وقتی حادثه‌ای جنجالی اتفاق می‌افتد، انتظار است سخنگوی پلیس به تماس خبرنگاران پاسخ دهد یا اجازه داده شود خبرنگاران در محل حادثه حاضر شوند و روایت‌های خود را از آنچه روی داده منتشر کنند. اما جالب است بدانید کانال ارتباط با سخنگوی پلیس کاملاً یک‌طرفه و از سوی پلیس است و اساساً ارتباط خبرنگاران با حوزه اطلاع‌رسانی پلیس است، نه سخنگوی پلیس. در چنین شرایطی حوزه‌های اطلاع‌رسانی پلیس، روایت‌های یک‌خطی و مبهم از ماجرا را مطرح می‌کنند به‌طوری‌که موضوع‌های مطرح شده قادر به اقناع یک کودک هم نیست بنابراین روشن است که نمی‌توان از مخاطب درخواست کرد تا هر زمان که پلیس صلاح بداند منتظر جزئیات حادثه باشد، از همین‌رو شرایط برای طرح روایت‌های ساختگی و گسترش شایعه در جامعه فراهم می‌شود. توجیه پلیس این است که اجازه انتشار جزئیات حادثه در اختیار دادگستری است و پلیس بدون اجازه قاضی، اجازه شرح ماجرا را ندارد. امکان دسترسی به ساختار قضایی، از امکان دسترسی به ساختار پلیسی دشوارتر هم هست. امکان دسترسی به سخنگوی قوه قضاییه برای خبرنگاران حوزه حوادث امری محال است و گزارش‌هایی هم که از سوی روابط عمومی دادگستری‌ها اعلام می‌شود فاقد هرگونه ارزش‌های خبری است، با این حال تلاش خبرنگاران حوادث

برای روایت درست با دشواری‌های مضاعفی همراه است.

وضعیت پیگیری کردن اخبار حوادث در جایی غیر از پایتخت واقعا اسفبار است. عمده خبرهایی که از حوادث جنایی در استان‌ها اتفاق می‌افتد، فاقد هرگونه ارزش خبری است و منابعی که به اطلاعات پرونده دسترسی دارند اگر به تماس خبرنگاران جواب دهند، روایت‌های خود را براساس واکنش مدیران بالادستی اعلام می‌کنند نه براساس آنچه در واقعیت اتفاق افتاده است از همین‌رو عمده این اتفاق‌ها فقط در حد انتشار خبر وقوع باقی می‌ماند و ابهام‌های آن در جامعه رسوب پیدا می‌کند. بسیاری از این خبرها هم با انتشار کلیپ‌هایی که کاربران مجازی منتشر می‌کنند دنبال می‌شود با این حال مشکلات برای پی‌بردن به آنچه در بطن ماجرا گذشته همچنان دشوار است. مثلاً بامداد ۱۴ بهمن سال ۱۴۰۰ ستوان یکم علی اکبر رنجبر، جانشین پاسگاه انتظامی بیدزرد شیراز در حالی که مسلح بود دست به سلاح نبرد و با ضربات قمه یک مجرم به شهادت رسید. جزئیاتی از این حادثه منتشر نشد، به خبرنگاران اجازه گفت‌وگو با مجرم داده نشد، جلسه دادرسی و دادگاه به صورت غیرعلنی برگزار شد، بنابراین ماهیت آنچه به‌وقوع حادثه منجر شده بود پوشیده ماند و خبرنگاران حوادث برای انتشار گزارش‌هایی که همه شاخص‌های گزارش‌نویسی را دربر داشته باشد با موانع قانونی بسیاری مواجه هستند؛ موانعی که ایجاد آن و منع انتشار خبرهای آن هم به‌راحتی موضوعی اجتماعی را به موضوعی امنیتی تبدیل کرده و هم مسیر را برای گسترش شایعه هموار می‌کند.

مزایده ۳۴۴۰ / ۱۴۰۳ / خودرو حضوری مرکز فروش کوثر

مرکز فروش کوثر در نظر دارد بیش از ۱۰۰۰ دستگاه موتورسیکلت شامل: ایردو کو تریل ۲۰۰، روان سیکلت ۲۰۰

آمیگو تریل ۱۵۰ و ۱۸۶، پالس ۱۵۰، سوزوکی ۲۵۰، پرواز ۲۰۰، هوندا ۱۲۵، آمیگو ۱۲۵، تکتاز ۱۲۵

و موتورسیکلت‌های متفرقه را از طریق مزایده حضوری به فروش رساند.

الف) شرایط مزایده:

- ۱) اهلیت قانونی خریدار (همراه داشتن اصل و کپی کارت ملی الزامی می‌باشد.)
- ۲) خریدار موظف است به محض برنده شدن ۱۰٪ قیمت خرید را به عنوان سپرده به‌صورت نقد از طریق کارت‌های بانکی عضو شبکه شتاب (به نام شخص خریدار) و یا چک پول پرداخت نماید.
- ۳) بابت پرداخت سپرده بالاتر از مبلغ ۲ میلیارد ریال تهیه چک رمزدار یا ارائه چک شخصی صیادی ثبت شده به نام مرکز فروش کوثر به میزان ۱۰٪ قیمت پیشنهادی الزامی است.
- ۴) در صورت انصراف خریدار، سپرده به نفع فروشنده ضبط خواهد شد.
- ۵) خریدار مکلف است علاوه بر قیمت خرید ۲٪ بابت هزینه‌های جانبی

مزایده به فروشنده پرداخت نماید.

۶) فروشنده در رد یا قبول پیشنهادها مختار می‌باشد.

۷) کلیه هزینه‌های پس از فروش به عهده خریدار می‌باشد.

ب) زمان و مکان:

زمان بازدید مزایده: روزهای شنبه و یکشنبه ۲۰ و ۲۱ مرداد ماه ۱۴۰۳

صبح از ساعت ۸ الی ۱۲ و عصر ۱۴ الی ۱۶

زمان برگزاری مزایده: روز دوشنبه ۲۲/۰۵/۱۴۰۳ ساعت ۸ صبح

آدرس محل بازدید و برگزاری مزایده: تهران، اتوبان بسیج، خیابان شهید

فهمیده، موقعیت شهید چراغی، تلفن تماس: ۰۹۱۲۴۴۶۷۰۵۵

ساعت پاسخگویی صبح از ساعت ۸ الی ۱۲ و عصر ۱۴ الی ۱۶ مدیریت خدمات پس از فروش: ۰۲۱-۴۴۵۴۹۱۱۶-۷